

Stromy listnaté 1 – texty a obrázky

1. dub
2. buk
3. lípa
4. javor
5. bříza
6. akát
7. olše

Čísla odpovídají i číslům stanovišť. Řešením tajenek je vždy název stromu.

1

Statný strom s tvrdým dřevem, o kterém pohádka vypráví, že z něj nikdy neopadá listí. Listí z něj opadá, ale některé lístky vydrží na větvi opravdu až do jara. Jeho plody jsou žaludy. Některé roky jich moc není, ale když se jednou za čas urodí, je to pro lesní zvěř hostina. Dnes lidé využívají z tohoto stromu především jeho kvalitní dřevo na podlahy a nábytek, dříve dokázali zužitkovat všechny jeho části. Občas se na listech objeví kulaté duběnky, obydlí malých vosiček. Z duběnek lidé dělávali inkoust na psaní. Kdyby lidé nevysazovali stromy uměle, ale nechali to na přírodě, byly by u nás těchto stromů plné lesy.

Zdroj obrázku:

Autor: Ivan Ivanovič Šiškin – [1], Volné dílo,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=158798>

2

Když vyrazíte do hor, můžete se ocitnout mezi vysokými stromy hladkých rovných kmenů s šedou kůrou. Pod nohama vám bude šustit loňské listí, jako by šeptalo bučina, bučina. Solitéry nebo skupiny těchto ušlechtilých stromů rostou i v podhůří a nížinách, ale jejich domovinou jsou polohy vyšší. Na podzim, když dozrávají semena, se zkuste porozhlédnout, jestli pod nimi neobjevíte legrační pichlavé čepičky – bukvice. Když v nich ještě budou semínka, můžete je oloupat a ochutnat. Pochopíte, proč na ně tak rády chodí myšky, veverky a divočáci.

Zdroj obrázku:

Autor: Gunnar Creutz – Vlastní dílo, CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=38097292>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

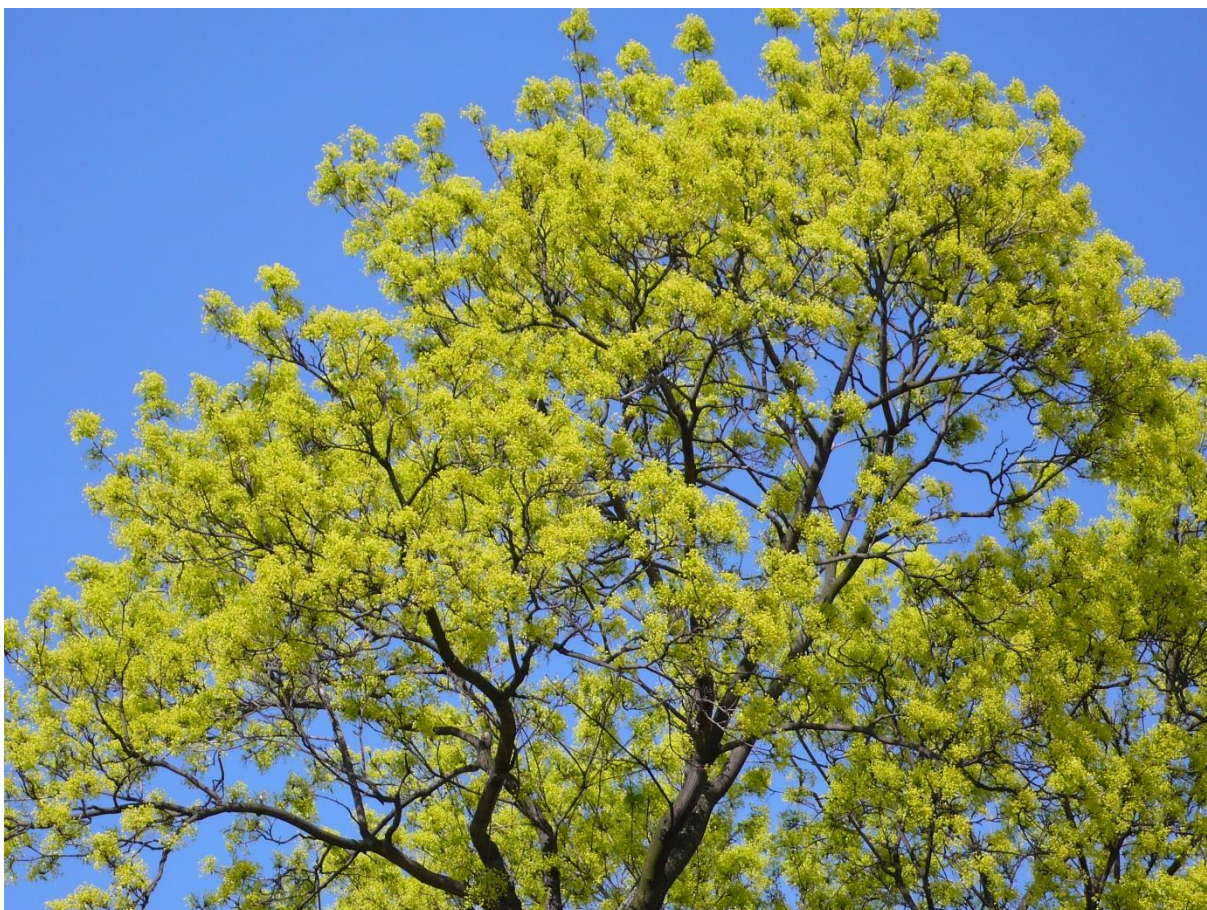
3

Češi si tento strom vybrali jako svůj strom národní, jeho větvíčka je i na prezidentské standartě. Najdeme ho na významných místech ve městech, na návších vesnic, u křížků a kapliček i na křižovatkách polních cest. Na jaře se u něj vyhřívají houfy červených ploštic, které se živí jeho loňskými semeny. V létě v korunách plných květů bzučí včely. Čaj ze suchých květů pomáhá proti kašli, rýmě i horečce. Je to srdečný strom. Proč? Jeho listy připomínají srdíčka.

Zdroj obrázku:

Autor: Original uploader was Roy at cs.wikipedia – Transferred from cs.wikipedia, Volné dílo,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3923354>

4

Tento strom spojuje hokejisty, hudebníky, babičky a děti. Ti první znají jeho listy z dresů kanadského hokejového mužstva a jejich státní vlajky. Je to národní strom Kanady. Hudebníci vědí, jak krásně znějí nástroje z jeho dřeva, například housle a kytary. Babyka, jeden druh tohoto stromu, se dostal do vyjmenovaných slov, kde se školákům plete s babičkou. A co mají společného s tímto stromem děti? Občas si z jeho plodů, které se snášejí k zemi jako vrtulky, dělají nosy na nose. Na jaře jsou tyto stromy plné sladké mízy, ze kterých se dá vyrobit sirup a na podzim nejbarevnějšími velikány naší přírody.

Zdroj obrázku:

Autor: Welleschik – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1899585>

5

Víte, jak rozdělat v přírodě oheň bez papíru? S pomocí kůry tohoto stromu. A kde ten strom najdete? Téměř všude. Roste v nížinách i na horách, ve městech i na vesnicích, podél cest i v lesích. Vítr zanáší jeho lehoučká semínka i na nehostinná místa, kde jiné stromy zatím nerostou. Zazelená se tu jako první. Na jaře rozfoukává vítr pyl z jeho jehněd do nosu všem alergikům a ti pak kvůli tomu pláčou a kýchají. Na podzim pak v hájku těchto bílých stromů hledají houbaři hnědé kozáky.

Zdroj obrázku:

Autor: Zp, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2778776>

6

S tímhle stromem je to složité. Původně u nás v přírodě nerostl, lidé ho přivezli z ciziny a začali vysazovat v obcích i ve volné krajině. Má krásné bílé květy, podobné květům hrášku. Jsou plné sladkého nektaru, ze kterého dělají včely výborný med. Ale pozor! Kromě květů je celý strom jedovatý, a to nejen pro lidi, ale dokonce i pro ostatní rostliny. Kam padá jeho listí, nic neroste. Když se tyto stromy začaly v přírodě příliš rozrůstat a lidé je začali kácet, zjistili, že z jejich pařezů vyrůstají stále nové trnité výhonky. A tak se stalo, že se v naší přírodě nemilosrdně rozpíná a my si s ním tak trochu nevíme rady.

Zdroj obrázku:

Autor: Jean-Pol GRANDMONT – travail personnel, CC BY 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2678463>

7

Když půjdete podél potoka, můžete narazit kromě vrb i na tyto stromy. Poznáte je lehko. Jejich plody připomínají malé šišky. Když půjdete podél potoka v zimě a budete mít štěstí, můžete vidět hejno malých zelených čížků, která z těch šišek vyzobávají semínka. Když půjdete podél potoka, právě když někdo tyto stromy prořezává, uvidíte jejich obnažené dřevo. Je oranžové. A pak už jen praská v ohni udírny a dodává chuť a vůni uzenému masu.

Zdroj obrázku:

Autor: Bruce Marlin – Own work: http://www.cirrusimage.com/tree_European_black_alder.htm, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4140706>

